

Notat

Orientering om analyse af interesse for et partnerskab om el-besparelser i handels- og serviceerhverv

Teknik- og Miljøudvalget orienteres om resultaterne af en analyse om interessen for et partnerskab om el-besparelser i handels- og serviceerhverv. Der blev afsat midler til analysen i Budget 2023 (B, C, D, I, O, V, Ø og Å). Analysen viser, at der er en stor interesse blandt mulige partnere, potentiale for el-besparelser og et ønske om at deltage i et partnerskab.

Sagsfremstilling

Der blev i Budget 2023 bevilget midler til at gennemføre en analyse af interessen for et partnerskab i handels- og servicebranchen om el-besparelser. Analysen blev igangsat for at sætte fokus på el-besparelser i handels- og serviceerhvervs bygninger samt bidrage til at nå KBH2025 Klimaplanens el-sparemål og mål om et fleksibelt elforbrug.

Med indsatsen er der indledet en dialog med store og mellemstore handels- og serviceerhverv, brancheorganisationer, interesseorganisationer og offentlige institutioner. Hensigten var at undersøge, om der er interesse for at indgå et langsigtet partnerskab om el-besparelser og fleksibelt elforbrug blandt handels- og servicebranchen, herunder hoteller, restaurantkæder, shopping centre og butikskæder.

Analysen er udført af Teknik- og Miljøforvaltningen og er baseret på indsigter fra i alt 14 interviews, en workshop samt en rapport lavet af Energistyrelsen om interessen for energibesparelser, hvor handels- og servicebranchen var én af målgrupperne (se bilag 1).

De interviewede er udvalgt på baggrund af en kortlægning af de væsentlige aktører og interessenter i forhold til energibesparelser i bygninger i handels- og servicebranchen.

Hovedkonklusionen af analysen er følgende:

- Der er en stor interesse i handels- og servicebranchen for at deltage i et partnerskab om energibesparelser med primært fokus på el. Dette er dels baseret på interview med repræsentanter fra handels- og serviceerhverv og dels via dialog med blandt andet Energistyrelsen, Dansk Erhverv, HORESTA og Danmarks Restauranter & Caféer (DRC).

15-08-2023

Sagsnummer i F2
2023 - 9837

Dokumentnummer i F2
91630

Sagsnummer i eDoc
2023-0262569

Klima og Byudvikling
Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

- Der er stadig et signifikant energisparepotentiale i handels- og servicebranchen på trods af, at der bl.a. på baggrund af stigende energipriser er sat flere energispareinitiativer i gang det seneste år. Undersøgelser viser, at der i gennemsnit er et energibesparelspotentiale på ca. 18 pct. i forbindelse med elforbruget i bygninger.
- Interessen for at deltage i partnerskabet er hovedsageligt baseret på følgende incitamenter: ønske om økonomiske besparelser, ønske om at bidrage til den grønne omstilling og ønske om at dele viden og erfaringer.
- Aktørerne melder, at de ønsker, at et potentielt partnerskab skal organiseres som en del af det nuværende Energispring-partnerskab.

Skal handels- og serviceerhverv optages i partnerskab om energibesparelser, er der behov for finansiering hertil. Borgerrepræsentationen kan afsætte finansiering til *TM067 Øgede el- og varmebesparelser i Energispringpartnerskabet* i forbindelse med forhandlingerne om Budget 2024. Budgetnotatet er en del af grundinitiativerne i budgetpakken på klimaområdet, som blev bestilt med en hensigtserklæring i Overførselsagen 2022-2023.

Politisk handlerum

Det er en afrapportering af en analyse og handlerummet er derfor begrænset.

Videre proces

I forlængelse af foranalysen har Teknik- og Miljøforvaltningen, jf. indkaldescirkulære for Budget 2024 (ØU 25. januar 2023), udarbejdet budgetnotat til Budget 2024. Budgetnotatet indgår som en af grundinitiativerne i Klimapakken til Budget 2024.

Når Teknik- og Miljøudvalget har taget sagen til orientering, afhænger gennemførelse af finansiering af forhandlingerne om Budget 2024. Hvis der tildeles midler ved Budget 2024 begynder processen for at etablere og facilitere partnerskabet januar 2024, som vil bidrage til opnåelse af CO₂-besparelse i den nuværende og den kommende klimaplan. Hvis der skal arbejdes videre med energibesparelser i handels- og servicebranchen, kræver det ny finansiering.

Karsten Biering

Vicedirektør

Bilag 1 Analyse af interessen for et partnerskab om elbesparelser i handel- og serviceerhverv

Bilag 2 Budgetnotat til Budget 2024

Bilag 3 Uddrag af udmøntningsnotat for Budget 2023

Analyse af interessen for et partnerskab om elbesparelser i handel- og serviceerhverv

Københavns Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen

Udarbejdet foråret 2023

Af:
Klimaenheden

Hovedkonklusion

- Der er stor interesse i handels- og servicebranchen for at deltage i et partnerskab om energibesparelser med primært fokus på el. Dette er baseret på interview med repræsentanter fra handels- og serviceerhverv og dialog med Energistyrelsen, Dansk Erhverv, HORESTA og Danske Restauranter & Caféer (DRC).
- Der er stadig et stort energisparepotentiale i handels- og servicebranchen. Dette til trods for, at der de seneste år er igangsat flere energispareinitiativer på baggrund af stigende energipriser og usikkerhed ift. forsyningssikkerhed grunden krigen i Ukraine.
- Undersøgelser fra Videnscenter for energibesparelser viser, at der i gennemsnit er et energibesparelspotentiale på ca. 18 % i forbindelse med elforbruget i bygninger.
- Interessen for at deltage i et partnerskab er hovedsageligt baseret på følgende incitament:  nske om at økonomiske besparelser, ønske om at bidrage til den grønne omstilling og ønske om videndeling og erfaringsudveksling.
- Aktørerne ønsker, at et potentielt partnerskab skal organiseres som en del af det nuværende partnerskab Energispring.

“Der er stadig en stor interesse og potentiale for at reducere energiforbrug i hotel og restaurationsbranchen”

“Alle skal bidrage til den grønne omstilling”

“Der er et stort ønske om at få inspiration fra hinanden om gode løsninger, samt gode og dårlige erfaringer”

Baggrund

Der blev i Budget 2023 bevilget midler til at gennemføre en analyse af interessen for et partnerskab i handels- og servicebranchen om elbesparelser.

Denne rapport redegør for indsigter fra i alt 14 interviews, en workshop samt Energistyrelsens rapport "Kampagneevaluering, arbejdspladsspor, februar 2023", hvor handels- og servicebranchen var én af målgrupperne. De interviewede aktører er udvalgt på baggrund af en kortlægning af de væsentlige aktører og interessenter i forhold til energibesparelser i bygninger og handels- og servicebranchen.

Denne rapport samler op på indsigter fra workshop og interviews. Rapporten fra Energistyrelsen bakker op om interessen for energibesparelser, men bliver ikke uddybet her i rapporten.

Metode

Semistrukturerede og dybdegående interviews med aktører som brancheorganisationer, interesseorganisationer, offentlige institutioner og rådgivere. Desuden er der afholdt en workshop med eksterne aktører. Analysen er primært baseret på kvalitative data og bliver understøttet af Energistyrelsens rapport "Kampagneevaluering, arbejdspladsspor, februar 2023",

Forbehold

En analyse foretaget af sekretariatet i Energispring om muligheden for at etablere et lignende netværk ift. energibesparelser har bias. Dette har været et opmærksomhedspunkt i interviews med mulige medlemmer af et partnerskab. Det var derfor vigtigt, at der på workshoppen var frit spil til at skrive ideer og forslag på plancher.

Formål og deltagere i analysen

Analysen har til formål at undersøge, om der er interesse blandt handels- og serviceerhverv til at indgå i et partnerskab om el-besparelser og fleksibelt elforbrug.

Deltagere i analysen: Aktørerne er valgt på baggrund af deres centrale rolle i handels- og servicebranchen samt energirådgivningsbranchen. Nogle af aktørerne er partnere i Energispring og har derfor kunnet bidrage i bl.a. workshop med indsigt i partnerskabets værdier og organisering.

Handels- og serviceaktører: Steen og Strøm Danmark, Salling Group, COOP, Admiral Hotel, Guldsmedens Hotel, Bellagroup, Scandic Hotel Kødbyen, Reitan Cosultencies, Rema 1000 og Hotel d'Angleterre

Rådgivere: Sustain og Flexmeter.

Brancheforeninger og interesseorganisationer: HORESTA, Dansk Erhverv, De Samvirkende Købmænd, Danske Restauranter og Caféer (DRC), Wonderful Copenhagen, Dansk Facilities Management (DFM)

Offentlige institutioner: Energistyrelsen, Energinet og Videncenteret for Energibesparelser i Bygninger (Teknologisk Institut), Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning (internt)

Undersøgelsesspørgsmål

Hvor er energisparepotentialet i handels og servicebranchen?

Hvilke incitament/interesse er der for at deltage i et partnerskab med handels- og serviceerhverv om el-besparelser og fleksibelt elforbrug?

Hvordan ønsker deltagerne/aktørerne at et potentielt partnerskab skal organiseres?

Konkrete input - energisparepotentiale

Der er stadig meget at hente

Baseret på vores analyse er der et stort energisparepotentiale i ventilation, rumkøling, køle- og frostrum, fleksibilitet, bygningsautomatik, intelligent styring, lysstyring og LED-belysning og energiadfærd i bygninger.

HORESTA fortæller, at der stadig er et stort potentiale for at spare på el, og der er stadig mange lavthængende frugter at hente i branchen. Specielt indenfor adfærd, som ofte giver gevinst uden ekstra investering, da mange af deres medlemmer ikke ejer egne bygninger. Eksempelvis er der besparelser at hente i storkøkkener ved at reducere antallet af gange døren til fryserum åbnes.

Resultater fra målinger af elforbrug i restaurationsbranchen viser, at der potentielt kan reduceres 44 % af elforbruget til køl/frys i branchen (Kilde: Teknologisk Institut).

"Energiscreeninger på en lang række bygninger har vist, at der i gennemsnit er et besparelspotentiale på ca. 18 % for elforbruget og ca. 27 % for varmforsyningen. Den gennemsnitlige simple tilbagebetalingstid er her på kun 3,6 år. Det største potentiale for energioptimering indenfor både el- og varme findes i bygningers ventilationsanlæg". Kilde: Videnscenteret for Energibesparelser i Bygninger.

"De fleste har skiftet til LED-belysning, men der er altid lige et område, som mangler!"

"Der er meget at hente på adfærd, flere tænder kogeplader og opvaskemaskiner, når de kommer, flere timer før de reelt skal bruge dem"

Konkrete input - incitament/interesse

Der er stor interesse hos aktørerne for at deltage i et partnerskab om el-besparelser og fleksibelt elforbrug.

Ønske om at bidrage til den grønne omstilling

Deltagerne på workshoppen udtrykker, at et vigtigt incitament til at deltage i et potentielt partnerskab er ønsket om at bidrage til den grønne omstilling. De nævner konkret, at bæredygtighed er en fælles dagsorden, og at det derfor giver mening at dele viden og erfaringer.

Hotellerne oplever pres fra kunderne for at udvikle grønne løsninger. Det er derfor vigtigt for dem at deltage i et samarbejde og vise, at de ønsker at bidrage til den grønne omstilling.

Økonomi

Et vigtigt incitament for at deltage i et potentielt partnerskab er ønsket om økonomiske besparelser. At fokusere på bæredygtighed og energireduktion er vigtigt for at opnå en konkurrencefordel. Ønsket om en bedre bundlinje ved at høste de lavthængende frugter og finde frem til de gode business cases. I branchen bliver de mødt med et stigende pres fra kunder og leverandører samt dokumentationskrav om bæredygtighed fra EU, fx i form af Environment Social Governance-rapporter.

Videndeling og spejle sig i lignende aktører

Branchen ønsker at få inspiration fra hinanden om gode løsninger, herunder om gode og dårlige erfaringer og om muligheden for at finde synergier på brancheniveau. Der er også et ønske om at få indsigt i fleksibelt elforbrug og andre tekniske løsninger på markedet. Det er vigtigt at få konkrete og praktiske inputs til energieffektivisering - og som er simple at udføre. Aktørerne ønsker at spejle sig i lignende aktører og ønsker derfor, at nogle af møderne bliver segmenteret efter aktørtype.

"Det er helt fint at dele erfaringer med konkurrenter, da klima er en fælles dagsorden"

"Bæredygtighed og energireduktion er et konkurrenceparameter. Det er vigtigt at være "first mover", og det giver en god mulighed til at tiltrække ny forretning"

Organisering af partnerskab

København Kommunes rolle i partnerskabet

Handels- og servicebranchen ønsker, at København Kommunes primære rolle i et potentielt partnerskab er at facilitere og organisere partnerskabet.

To modeller for organisering

De to mulige modeller for organisering af et potentielt partnerskab for handels- og serviceerhverv. Den ene er, at det skal organiseres selvstændigt, og den anden er, at det organiseres som en del af Energispring.

Et flertal af aktørerne ønsker, at partnerskabet skal være en del af Energispring, da el, vand og varme betragtes samlet og Energispring allerede er et etableret og attraktivt partnerskab. Aktørerne uddybende også, at partnerskabet bør segmenteres, så de nemmere kan spejle sig i sammenlignelige aktører og derved omsætte gode cases til praksis.

"Det skal være end del af Energispring"

"Det må gerne være segmenteret, så vi kan gå hjem og omsætte gode cases til praksis"

Proces fremover

På baggrund af denne for-analyse har Teknik- og Miljøforvaltningen fremlagt et budgetnotat til forhandlingerne om Budget 2024, hvor der søges midler til at etablere denne nye partnerkreds for handels- og serviceerhverv som en del af Energispring.

Ovenstående analyse bekræfter, at der er interesse-og potentiale for energibesparelser i handels- og serviceerhvervene.

TM067 Øgede el- og varmebesparelser i Energispringpartnerskabet

Baggrund

I Overførselssagen 2022-2023 blev der vedtaget en hensigtserklæring om, at der til Budget 2024 udarbejdes en budgetpakke på klimaområdet. Budgetnotatet er udarbejdet på den baggrund og omhandler øgede el- og varmebesparelser om videreudvikling af Energispringpartnerskabet.

Indhold

Energispring er et partnerskab mellem store bygningsejere, administratorer og interesseorganisationer og Københavns Kommune, der har til formål at reducere energiforbruget i bygninger. Partnerskabet tæller aktuelt 46 partnere, som tilsammen repræsenterer 28,8 % af den samlede bygningsmasse i Københavns Kommune, svarende til 13,1 mio. m². I partnerskabet deles viden på temamøder og via data sættes mål og følges op på energibesparelser i partnernes ejendomme. Desuden udvikles værktøjer og formidles viden om energieffektiviseringer til andre bygningsejere. Partnerskabet har som led i KBH 2025 Klimaplanen løbende medvirket til reducerede energiforbrug blandt partnerne og kan med udvidelsen af partnerkredsen og opdatering og videreudvikling af værktøjer og materialer også bidrage med reduceret energiforbrug i en kommende Klimaplan 2035.

Initiativ 1: Udvidelse af Energispringpartnerskabet med handels- og serviceerhverv (0,7 mio. kr. årligt i 2024-2027 i service)

Der blev i Budget 2023 (BR 6. oktober 2022) (B, C, D, I, O, V, Ø og Å) bevilliget midler til en analyse af interesse for partnerskaber om elbesparelser og fleksibelt elforbrug i handels- og serviceerhverv med mulighed for at søge ressourcer til etablering af partnerskabet i budget 2024.

Det igangværende analysearbejde har vist, at der er stor interesse for at arbejde med energibesparelser i handels- og servicebranchen og gerne i et partnerskab med andre bygningsejere. Analysen viser også, at der er et stort potentiale for energibesparelser.

I analysearbejdet er det også kommet frem, at der er et ønske om, at handels- og serviceerhverv integreres som en del af det eksisterende Energispringpartnerskab og dermed følger Energisprings principper om datadeling, erfaringsudveksling og samarbejde om at opnå energibesparelser. Den færdige analyse forelægges for Teknik- og Miljøudvalget i sommeren 2023.

Initiativet omhandler etablering af denne nye partnerkreds fra handels- og serviceerhverv som en del af Energispring. Københavns Kommunes rolle vil være at igangsætte og facilitere samarbejdet mellem handels- og serviceerhverv samt at sikre integrationen ind i den nuværende partnerkreds. Partnerne sammensættes af store og mellemstore aktører, så der er potentiale for at skalere indsatsen op.

Initiativ 2: Udvikling af digital løsning til grønne investeringsplaner og udvikling af energispareværktøjer (1,5 mio. kr. i perioden 2024-2025 i anlæg)

Initiativet sætter større fokus på bygningsejeres viden om at spare energi (både el- og varme) gennem udvikling af digitale løsninger og energiværktøjer.

Borgerrepræsentationen bevilgede ifm. indstillingen "Redefinering af pulje til dybdegående energirenoveringer i den almene sektor" (BR. 10. december 2020) midler til udvikling af handlingsplaner/grønne investeringsplaner, der skal øge bygningsejeres fokus på at reducere energiforbrug i bygninger ved at aktivere energimærkerapporter, renoverings- og investeringsplaner.

Værktøjet til grønne investeringsplaner foreligger nu som en prototype. En rundspørge blandt partnere i Energispring har peget på, at hvis værktøjet skal bruges aktivt, kræver det udvikling af en app eller en webbaseret version.

I Energispringpartnerskabet er der udviklet forskellige værktøjer til at spare energi, men flere af dem er mere end fem år gamle og har derfor brug for en opdatering, fx fjernvarmeskilte og et inspirationskatalog om energirigtig adfærd. Skal indsatsen ramme en bredere målgruppe af bygningsejere, kræver det desuden udvikling af nye redskaber fx fjernvarmeskilte til villaer, jf. ufinansieret initiativ i KBH2025 Klimaplanen om energirigtig drift.

Aktiviteterne vil bidrage til at nå KBH2025 Klimaplanens energisparemål.

Økonomi

Initiativerne har estimerede serviceudgifter på 0,7 mio. kr. årligt i 2024-2027 og anlægsudgifter på i alt 1,5 mio. kr. i perioden 2024-2025.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr. - 2024 p/l)	Styrings- område	2024	2025	2026	2027	I alt
<i>Initiativ 1. Partnerskab om energibesparelser i handels- og serviceerhverv</i>						
Et årsværk til etablering og facilitering af partnerskab	Service	690	690	690	690	2.760
<i>Initiativ 2. Udvikling af digital løsning til grønne investeringsplaner og udvikling af energispareværktøjer</i>						
Udvikling af webbaseret grønt investeringsværktøj + processtyring, og udvikling og tryk af materialer	Anlæg	750	750			1.500
Udgifter i alt		1.440	1.440	690	690	4.260

Klima

Herunder fremgår grundlaget for beregningen af skønnede CO₂e-effekter:

- En forventning om at handels- og serviceerhverv bliver repræsenteret med ca. 326.000 m² i partnerskabet i 2024 svarende til ca. 10 nye partnere.
- Det gennemsnitlige energiforbrug i Statens ejendomme ligger på ca. 50 kWh/m² (Kilde: Energistyrelsen).

- Beregninger fra Energistyrelsen viser, at det er muligt at spare mellem 10 % og 20 % på elforbruget i handels- og serviceerhverv. Der er taget udgangspunkt i en 10 %-reduktion i nedenstående beregninger.
- Emissionsfaktoren for el i 2025 er 46 kgCO₂/MWh.
- Den årlige reduktion ved fuld indfasning ændrer sig på basis af ændringer i emissionsfaktoren for elnettet, som falder i takt med at elnettet bliver grønnere, derfor giver det ikke mening at oplyse et tal.
- Pris pr. reduceret ton CO₂e er tilbagediskonteret på basis af tilbagediskonteret omkostning samt CO₂ besparelse over 4 år med diskonteringsrente på 3,5%.

Table 2 - Overview of estimated CO₂e-effects of the budget note

Ton CO ₂ e	Reduktion i 2025	Årlig reduktion ved fuld indfasning	Pris pr. reduceret ton CO ₂ e (kr. pr. ton CO ₂ e)
Initiativ 1	75	75	
Initiativ 2	-	-	-
I alt	75	75	16.105

Note: Price per reduced ton CO₂e includes only the budget-economic costs of the measure. The measure may have derived costs for e.g. citizens or business, which are not included in the price per reduced ton CO₂e.

Risikovurdering

The overall risk assessment is that the initiative is assessed to be uncomplicated, and there are no risks associated with it.

Bevillingstekniske oplysninger

Table 3. Budget technical information

Service (1.000 kr. - 2024 p/l)	Bevilling	2024	2025	2026	2027	I alt	*
<i>Serviceudgifter</i>							
Initiativ 1. Partnerskab om energibesparelser i handels- og serviceerhverv - Et årsværk	1000 - Ordinær drift	690	690	690	690	2.760	
Serviceudgifter i alt		690	690	690	690	2.760	750*
<i>Anlægsudgifter</i>							
Initiativ 2. Udvikling af digital løsning til grønne investeringsplaner og udvikling af energispareværktøjer	2000 - Ordinær anlæg	750	750			1.500	750*
Anlægsudgifter i alt		750	750	0	0	1.500	750*

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende					X
Bispebjerg	Indre by	Vesterbro/Kgs. Enghave	Valby	Amager Øst	

Nørrebro	Østerbro	Brønshøj/Husum	Vanløse	Amager Vest
----------	----------	----------------	---------	-------------

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i TEo/ByK/KEID		X
IT-projekt (KIT)		X

Tidligere afsatte midler

I Budget 2023 blev der afsat midler til en forundersøgelse for at analysere interessen for at etablere et partnerskab med handels- og servicebranchen om elbesparelser og fleksibelt elforbrug. I indstillingen "Redefinering af pulje til dybdegående energirenoveringer i den almene sektor", som blev vedtaget af Borgerrepræsentationen i december 2020, blev en del af initiativet "Opgradering af Energispring partnerskabet" afsat til udvikling af handlingsplaner.

(1.000 kr., løbende p/l)	2023
Budgetaftale 2023	681
Pakke for Energieffektivitet (BR 10. december 2020)	200
Afsatte midler i alt	881

Notat

Uddrag fra Udmøntningsnotat, TMU 04. november 2022

TM043 Partnerskab om elbesparelser i handels- og serviceerhverv (s. 40)

Aftaletekst: Parterne er enige om at afsætte midler til partnerskaber om elbesparelser i handels- og serviceerhverv.

Bevilling:

Der afsættes:

- 0,7 mio. kr. på service i 2023 til at indgå partnerskaber.

Proces:

Arbejdet forventes igangsat primo 2023 og forventes afsluttet med udgangen af 2023. Teknik- og Miljøudvalget forelægges en midtvejsstatus i juni 2023.

Budgetnotat: TM43 Partnerskab om elbesparelser i handels- og serviceerhverv.

15-08-2023

Sagsnummer i F2
2023 - 9837

Dokumentnummer i F2
91630

Sagsnummer i eDoc
2023-0262569

Sagsbehandler
Kristin Rabbe Larsen

TM43 Partnerskab om elbesparelser i handels- og serviceerhverv

Baggrund

Der er bestilt et budgetnotat om partnerskaber om elbesparelser i handels- og serviceerhverv til Budget 2023.

Indhold

Med indsatsen indledes en dialog med brancheorganisationer og leverandører af elforbrugende produkter og energiløsninger til mellemstore og store handels- og serviceerhverv i København. Hensigten er at undersøge, om der er interesse for at indgå et langsigtet partnerskab om elbesparelser og fleksibelt elforbrug blandt erhvervenes medlemmer eller kunder, såsom hoteller, restaurantkæder, shopping centre, butikskæder og leverandører af elforbrugende produkter. Det overordnede formål med partnerskabet er at bidrage til at nå KBH2025 Klimaplanens elspare mål og mål om et fleksibelt elforbrug. Københavns Kommunes rolle i partnerskabet vil være at facilitere et samarbejde, hvori det indgår at opnå viden, der bidrager til at nedsætte elforbruget i kommunens egne ejendomme.

Partnerskabet sammensættes af aktører, der har potentiale til at kunne skalere en indsats op. Fokus vil være energibesparende og løsninger til ventilation, rumkøling, køle- og fryseskabe og belysning, da undersøgelser har vist, at det største elforbrug ligger her. Desuden vil der være fokus på teknologiske løsninger, der kan indføre fleksibilitet i elforbruget, og på indsatser, der også kan give værdi for Københavns Kommune, fx Københavns Ejendomme & Indkøb. Indsatsområderne i partnerskabet vil skulle tilrettelægges i dialog med aktørerne indenfor handels- og servicebranchen, men vil fx kunne omfatte:

- Identifikation af energisparepotentiale.
- Indkøb og brug af energibesparende produkter.
- Nudging af personale til fremme af energirigtig adfærd.
- Afdækning af finansieringsløsninger.

Første skridt vil være at undersøge interessen for og formen på partnerskabet i begyndelsen af 2023 og herefter igangsætte partnerskabet. Det er nødvendigt forinden at afdække den retlige ramme for Københavns Kommunes deltagelse i det specifikke partnerskab, så det sikres, at kommunen har et lovligt kommunalt formål med sin deltagelse, og at de enkelte dele af partnerskabet er relevante for kommunens offentlige opgavevaretagelse. Konsolidering og drift forventes at kunne ske fra 2024 og frem, hvis der er opbakning

blandt aktørerne. Indsatsen vil bygge videre på Teknik- og Miljøforvaltningens erfaringer med tidligere samarbejder med mindre handels- og serviceerhverv i København samt Energispring partnerskabet.

Teknik- og Miljøudvalget vil ultimo 2023 få forelagt resultater af undersøgelsen og anbefalinger til partnerskabets sammensætning og form, herunder retlig ramme og vurdering af behov for midler til implementering i 2024 og frem, såfremt der er interesse for partnerskabet. Yderligere finansiering til implementering vil kunne indgå i kommende budgetforhandlinger.

Indsatsen indgår i Tillæg til KBH2025 Klimaplanens Roadmap 2021-2025. Den bidrager til at opfylde KBH2025 Klimaplanens mål om, at handels- og serviceerhverv skal spare 20 % på elforbruget i perioden 2010-2025. CO₂-reduktionen fra indsatsen vil afhænge af interessen for partnerskabet og kan først estimeres, når aktiviteter i et partnerskab er fastlagt.

Økonomi

Indsatsen har estimerede serviceudgifter på 0,7 mio. kr. i 2023.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr. - 2023 p/l)	Styrings- område	2023	2024	2025	2026	I alt
- Et årsværk	Service	681				681
Udgifter i alt	Service	681				681

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed.

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

Service (1.000 kr. - 2023 p/l)	Bevilling	2023	2024	2025	2026	I alt
<i>Serviceudgifter</i>						
- Et årsværk	Service	681				681
Serviceudgifter i alt		681				681

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende						X
Bispebjerg	Indre by	Vesterbro/Kgs. Enghave	Valby	Amager Øst		
Nørrebro	Østerbro	Brønshøj/Husum	Vanløse	Amager Vest		

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i TEo/ByK/KEID		X
IT-projekt (KIT)		X

Tidligere afsatte midler

Der er ikke tidligere givet midler til formålet.